

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 3 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuge dežele toliko več, kolikor znača poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljavatev naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petek-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvoli frankovati. — Kopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Unesljivoča krvica ali najdena hranična knjižica.

I.

Citatelji se gotovo že spominjajo na članek, kojega je naš list objavil pod tem naslovom in na pojasnila, katera je proti članku pozneje priobčil g. dr. Furlan. Menili smo, da je zadeva pri kraju, posebno zategadelj, ker smo nasproti dr. Furlanu lojalno postopali. Ta lojalnost je imela svoj vzrok v formi dotičnega našega članka, ki ni bila povsem opravičljiva. Jedro članka pa je bilo zdravo, in v tem pogledu tudi v pojasnilu g. dr. Furlana razmeroma čisto nič spremenilo ni! Sedaj pa so Vladimiri okrog dr. Furlana zadevo v dr. Tumovem kamniškem moniterju znova pregrevli, in odgovarjati moramo brez ozira na to, se li dr. Furlan sam skriva za „Našem listom“ ali ne. Da si hočejo „akademki“ pri „Našem listu“, kakor zatrjujejo, vedno le do stojino in stvarno pisati, zasukali so stvar na osebno polje, „češ, da je hotel dr. Tavčar svojemu kolegu dr. Furlanu glavo odsekati, ker ga jezi, da je njegova pisarna v dotični pravdi, ki je bila privatna zadeva, propadla.“ Da na ta osebni insult ne bodemo molčali, je moral dr. Furlan vedeti, ako se je z njegovim dovoljenjem ali pa vsaj njegovo vednostjo sprožila strupena pšica v kričavem „Našem listu!“

Sedaj k stvari! Predvsem moramo z vso odločnostjo zavrniti mnenje, da so pravde, katere vodijo odvetniki, nekaj zasebnega, nekaj takega, za kar se javnost brigati nima. To mnenje je naravnost otročje, ker se dandas pravde javno razpravlja, in v tem tiči velik napredki našega pravosodja. Kakor pravde, tako spadajo tudi odvetniki, ki so važen faktor v pravosodju, pod javno kontrolo, in bolj kot je stroga ta kontrola, tem boljše za odvetnike same! V tem oziru se z Marksovimi dojenčki nočemo dalje prepirati, resnica je brezdvobeno na naši strani!

Dalje se ima pripoznati, da po-

ložaj odvetnikov v Ljubljani, v kolikor prihaja njihov stan v poštev, nikakor ni tak, da bi bila nepotrebna vsaka javna kontrola in nepotrebna vsaka javna kritika. Število naših odvetnikov se je v deželnem stolnem mestu nendaravno pomnožilo, iz česar so se rodile razmere, kakor jih včasih opazujemo po ogrskih mestih. Odvetništvo je padlo na nekak obrtniški nivo, in samo ob sebi je umevno, da se je vsled tega izčimil konkurenčni boj, v katerem odločuje širokoustna reklama. Nikakor nočemo trditi pri tem, da se godi kaj takega, kar bi se po obstoječih zakonih preganjati moglo, kršijo se le zakoni spodobnosti, ti pa dostikrat na prav krut način. Pri tem ne mislimo na navado, da lazi odvetnik, če je pri sodišču vlogo napravil, okrog dotičnega referenta ter mu skuša sugerirati pravnike svoje nazore, in to še prej, nego je dotična zadeva v razpravo dospela. Tudi pustimo pri strani mladega odvetnika, ki je kot svetopisemski oče izgubljenega sina prial tedenske gostije ter je k njim vabil vse sodnike, s katerimi je v prvi vrsti kaj posla imel. Kaj takega škoduje tako sodniku, kakor odvetniku! Ker se je opustilo, bod i to pregrnjeno s plaščem krščanske ljubezni! Le mimogrede omenjam, da nastopajo nekaki agentje, ki iz ulice podijo posamezne klijente v posamezne pisarne. Tako se je zgodilo, da je v znani go stilni pri „Tišlerju“ hodil človek od mize do mize ter vpil: „Možje, če potrebujete kakega odvetnika, pojrite k Furlanu, ta je sedaj v Ljubljani najboljši dohtar! Tudi sodniki ga imajo radi, ker jih vabi na večerje!“ Istotako se je pripelito, da je pred hišo tega ali onega odvetnika celo dan cepel človek ter prežal, če pride kak kmet. Če je prišel, je hitel za njim v vežo ter mu govoril: „Kaj boš tu sem hodil! Pojd k Furlanu, je cenejši in boljši! Zvezte takih ljudi s to ali ono pisarno se ne morejo dokazati, a žalostno je pa vendar, da se kaj takega pripeliti more! Javnost dobiva vtiske, ki škodujejo odvetni-

škemu stanu, in to tudi takrat, ko se zveza med odvetnikom in „agentom“ ni mogla dokazati. Ta dokaz je v odvetniškem disciplinarnem postopanju nemogoč. Dotični priganja ostane vsekdar neznan človek; kmet, ki mu je padel v pest, ga res ne pozna, pri zadeti odvetnik pa se tudi izgovarja, da dotičnika ne pozna. Vsekako pa je stvar žalostna in celemu odvetniškemu stanu zelo kvarljiva.

Ali o vsem tem danes nočemo obširnejše govoriti. pride že še čas, ko se bode morda tudi na tem polju še kaj spregovoriti moglo. Za danes le svarimo, pri čemer nas pa ničesar drugega ne vodi, nego ljubezen do odvetniškega stanu!

Danes se imamo pečati z drugimi zadavami, ki se ne kažejo po ulicah, in katerih, ako nisi slučajno sam jurist, niti ne opaziš. Ali vzliz temu so se zadeve nevarno orožje v konkurrenčnem boju med modernimi advokati. Moderno je namreč postal, da kažejo naši mlajši odvetniki — tu imamo v mislih pravzaprav samo dr. Furlana —, ako so kako stvar prevzeli, nekako pretirano, nekako, če se smemo tako izraziti, divjo energijo. Stvar se mora dobiti, naj si bode s temi ali drugimi sredstvi! In med takoj sredstvo spada v prvi vrsti tisto, kar se je svoj čas imenovalo „svojemu kolegu stranko ukrasti“. Ne ukrašti v ekspenzarske namene, temveč v do kazne namene! To se pravi: skuša se z nasprotno stranko za hrbtom njenega zastopnika priti v dotiko ter ji iztisniti kako nepremišljeno besedo, katero se cvre potem kot važno „priznanje“. Taka zahrbtna „priznanja“ so pa večkrat nastopila pred ljubljanskimi sodišči in za poslušalca — odvetnika, je bil najmučnejši prizor, ko je pričal odvetnik, njegov koncipijent, in še kak pisar, da je po drugem odvetniku zastopan kmet, v pisarni, v kateri je bil tožen, to in to izrečno pripoznal. Pripoznal pa je vselej nekaj takega, kar je bilo odločilno za pravdo! Oglejmo si sedaj tipičen slučaj! Pred ljubljanskim sodiščem nastopita odvetnika A in B. Vsak pri-

pelje, kakor je navada, svojega kmeta sabo. Pravda je tekla za svet, o kome je trdil toženi, da ga poseduje že več nego 30 let in da tudi v mapi pripada k njegovemu parceli. Tožitelj se je skliceval v prvi vrsti na mapo. Ko je odvetnik B za toženega dajal dolgo vrsto prič „na protokol“, podal se je zastopnik tožitelja na hodnik ter je zapred ondi čakajočega kmetiča-nasprotnika v prijazen in poljuden razgovor. Toženemu kmetiču je ta prijaznost nasprotnega odvetnika, (ki bi po božjih in človeških postavah moral biti njegov — kmetičev — najhujši sovražnik) silno dopadla. Le največji poštenjak more s svojim sovražnikom tako prijazen biti! In prijazni gospod je pričel kmetiču v ušesa trobiti, da je pač nepotrebljeno, da se kličejo priče k sodišču, da bode to veliko denarja stalo in da bi bilo najpametnejše, če bi se na „mapo“ poravnala. In toženi je izdihnil: Pa naj bo! Kakor blisk je švignil tožiteljev odvetnik v sodno sopo in v triumfu naznanil, da je vsaka razprava glede priposestovanja nepotrebljena, ker se je ravno sedaj na hodniku s toženim tako poravnal, da naj katastrska mapa odlöči. Dokaz: tožiteljev odvetnik kot priča. Advokat B je kislo gledal, pa si ni mogel pomagati: za njegovim hrbtom se je sklenila poravnava, katera je njegovi stranki odjedla dokaz priposestovanja. To poravnava pa je tožiteljev zastopnik — recimo odvetnik A — temlaže sklenil, ker je bil po inženirju dal svet že pred razpravo premeriti ter je pri poravnavi na hodniku imel v žepu tehnično izdelani operat, iz kogega je izhajalo, da spada prepirci svet k parceli njegove stranke, a ne k parceli kmetiča, kateremu je sladko prigovarjalo, da je najpametnejše „na mapo se zglihati“. To je slučaj, pri katerem je „odvetnik nasprotnemu odvetniku stranko snedel“. Vzlic temu, da kaj takega ni kaznivo, zastopamo mnenje, da se pošten odvetnik takih sredstev poslužiti ne sme, če mu je na časti stanu kaj ležeče, katerega član je!

LISTEK.

Trdina na Reki.

Spisal Josip Starč.

(Dalje.)

Avtstrijski ravnatelj Vidic se temu nasprotstvu nikakor ni upiral; saj je vedel, da je vsak narodni razpor germanizatornim vladnim namenom le na korist. Drugače pa je bilo, ko je v ustavni dobi Ante Mažuranić, glava zagrebške šole, postal ravnatelj reške gimnazije. Ta je strogo pazil na Kulrečeve in pri vsaki najmanjši priiliki nam je obširno in strastveno zagovarjal zagreški pravopis. Imel je v mojem razredu latinski jezik, ki nam ga je mnogo lepše predaval, nego mladi moderni profesorji, kajti ni le tesal suho gramatiko, ampak zasladel nam je poduk z mitologičnim in literarno-historičnim tolmačenjem. Njegovo vedenje proti nam osmošelcem je bilo prijateljsko in vlijudno in ni se branil vpuščati se z nami v narodne pogovore. Prikupil se nam je in ljubili smo ga, akoravno smo Kurečeve pisavo še zmiraj više cenili, nego zagrebško. Sploh pa se je pravopisni prepir po padu absolutizma polegel, kajti

ustavna doba spravila je druga vprašanja na dan. Edini Trdina ni odjenjal ter je še zmeraj neusmiljeno grmel na Zagrebčane brez ozira na to, da je Mažuranić bil naš ravnatelj.

Narodno gibanje je med tem že davaj prestopilo ozke šolske meje. Povodom smrti češkega učenjaka Hanke, ki je iztaknil glasoviti kraljevski rokopis, je reška čitalnica priredila primerno slovesnost, na katero je povabila vso hrvaško intelektualco ter tudi gimnazijsko mladino. Dopoldne se je za slavnega pokojnika pella pri sv. Vidu črna maša v staroslovenskem jeziku. Učenci prišli smo v cerkev s hrvaško zastavo, katero smo po opravljeni službi božji v slovesnem sprevodu odnesli v narodno čitalnico, s katere ste, pomenljivo za tedanji čas, vihrali hrvaška in madjarska zastava. Zvečer je bila v čitalnici beseda. Rečani so to skazovanje čudno gledali, ali bili so mirni, kakov da se še niso odločili. Kmalu je bilo drugače. V neki odlični reški rodbini je umrla madjarska deklica. Pokopali so jo z glaso in velikim spremstvom. Ko so jo zgrebli, stopi na gomilo mlad človek in govoril pokojnici posmrtni govor. Posebno je naglašal, da je bila Madja-

rica, in jel je na vso moč poveličevali madjarski narod. Poudarjal je, da je Reka madjarsko mesto, ki se mora zopet neposredno združiti z Ogrsko. Na to je hitro razvil madjarsko zastavo in jo takor največjo svetinjo visoko povzdignil in kazal razdraženi in osupl množici. Glasba je zasvirala Rakocijevo popotnico in gromoviti „Eviva Ungaria!“ se je razlegalo daleč čez grobje. Zdaj pa se je sprevod z imпровizirano madjarsko zastavo vrnil v mesto ter ž njo obhodil vse veče ulice z glaso in krikom „Eviva Un-garia! Eljen!“

„Alea jacta“, „Kocka je padla“, rekel bi stari Rimljani; in tako je bilo zdaj na Reki. Prebivalci so se za nepregledne čase ločili v dva nasprotna taborja. V hrvaškem so bili profesorji, županjski in sodni uradniki, nekateri veletrgovci ter seveda nadpolna gimnazijška mladina; v madjarskem taboru pa so bili vsi političarji trgovci in kramarji, večina brodarjev, magistratualci, odvisni in nezavedni mali obrtniki, mornarji in preprosti težaki in fakini. Poslednji so se po malem organizirali za izzivanje, a za večje demonstracije so od nekod dobivali tudi nagrade v gotovem novcu. Njihova prednja straža

so bili mladi potepuhni in ulični glavci, kakršnih se ne manjka v nobenem primorskem mestu. Med glavarji te čudne vojske se je najbolj iztical neki krznar, pristni Kranjec, ki pač ni vedel, kaj dela. Na glavi je vedno nosil kalpak z madjarskim grbom in rdečo-belo-zeleno kokardo, a v roki je imel madjarski fokoš, to je z železom okovano palico, kateri je držaj bila sekirica in bat. Ti ljudje so Hrvate pozdravljali z najostudnimi psovkmami, a napadali so jih tudi s pestjo in kamenjem. Dobro so vede, kdo je bolj, kdo manj nevaren nasprotnik. Posebno radi so zalezovali našega Trdina, ki se pa ni nobenega ustrašil ter bil v mraku zmeraj obožen, če je šel od doma.

Gimnazijski dijaki smo bili najbolj izvrženi napadanju rečenih prostakov in surovežev. Jeli smo se torej tudi mi organizirati. Z dovoljenjem ravnatelja in učiteljskega zboru smo ustavili „djačko čitaonica“ za narodno literarno naobrazbo. Domoljubni Bakarčič nam je v svoji hiši brez plačila prepustil primerno sobo; nekatera uredništva so nam brezplačno pošiljala svoje časopise, druge so nam podarili reški domoljubi; istim potem smo nabirali hrvaških knjig; a spisovali smo vsak

Preosnova ministrstva.

Gradec 21. januarja. Nemški listi izjavljajo, da se Nemci odpovedo svojemu posebnemu ministrstvu, temu želijo bolj, da dobi pl. Derschatt kak portfelj v ministrstvu. V poštev pride pri tem ali trgovinsko ali železniško ministrstvo. Drugi nemški politiki pa nasvetujejo, naj se Nemci za sedaj zadovoljijo s svojim ministrom portfelja, pač pa naj zahtevajo, da zasede mesto vrhovnega ravnatelja Nemec.

Dunaj 21. januarja. Sedaj je določena stvar, da se ministrstvo parlamentarizira, in sicer se popolni sedem ministrskih mest: po en nemški, češki in poljski minister brez portfelja, nadalje naučno, finančno, justično in železniško ministrstvo. Katerim strankam se da kateri portfelj, o tem se še vrše pogajanja. Baje se ponudi dr. pl. Derschatti železniško ministrstvo, nekemu članu nemške ljudske stranke (?) finančno, nekemu članu poljskega kluba pa justično ministrstvo. Težave delajo nemški naprednjaki, ki so odločno odklonili vstop v ministrstvo, nadalje pa tudi Poljaki, ki bi se sploh udeležili sestave ministrstva šele tedaj, ako se jim izpolnijo zahteve glede volilne reforme, zahtevajo pa tudi potem razen justičnega tudi naučno ministrstvo zase. Kot kandidata poljskega kluba se imenujeta grof Pininski za justično, in dr. Božibrzinski za naučno ministrstvo.

Praga 21. januarja. Mladočehi se baje pripravljeni, dovoliti Nemcem posebne koncesije glede številna mandatov, aka vstopijo v preosnovano ministrstvo; nadalje bi baje dovolili Nemcem tretjino uradnikov v državnih uradnih službi na Češkem, posebno nemško ravnateljstvo državnih železnic itd. Zato bi Nemci dovolili češko notranje uradovanje in češko vseučilišče, a ne v Brnu niti v Olomoucu. Češki listi

teden list „Primorac“, ki so nam ga v županiji brezplačno litografirali. V navzočnosti ravnateljskega zastopnika, profesorja Slamnika, smo se sešli v prvo glavno skupščino, ki je izvolila odbor, a mene za predsednika. Nasprotnikom hrvatsva je „djačka čitaonica“ dobro došla, kajti zdaj so imeli gotovo, vidljivo stvar, v katero so se mogli zaletavati; pa tudi policija je budno pazila, kaj se tam godi. Bilo je vse dobro, dokler nismo nopravili malo besedo, na katero smo povabili samo naše profesorje. Ali je bilo dovolj; imeli smo goste! V sobi je bila velika soparica; odprli smo okna in navdušeni govorili ter hrvaško in slovensko petje je donelo na ulico, kjer se je zbrala množica prostih naših nasprotnikov, in ne ve se, kdo je še bil med njimi. Kmalu potem me je ravnatelj predstavil v moral sem mu natanko povedati vse, kar se je kdaj godilo v naši čitalnici, zlasti oni večer na besedi. Rekel mi je odkritosrno, da je iz Zagreba dobil nalog, da o tem poroča vladi. Dobro nas je zagovarjal, in vlada ni drugega zahtevala, nego da se je naše društvo moralno preseliti v gimnazijsko poslopje.

(Dalje prih.)

zahtevajo, naj mladočenski politiki vprašajo tudi poprej druge češke stranke za svet, a protestujejo odločno proti temu, da bi se Nemcem dale kakokoli koncesije, ker morajo itak v bodočem parlamentu imeti Slovani večino, in ako so solidarni med seboj, jim ni treba sklepati z Nemiči nikakih kompromisov.

Volilna reforma.

Dunaj 21. januarja. Vladni načrt o volilni reformi je izdelan za vse dežele razen Galicije in Nižje Avstrije. Za Bukovino se je izdelal pretečeni teden ter je ves čas tudi sodeloval deželni predsednik Bleyleben.

Inomost 21. januarja. V Meranu je imel včeraj posl. Perathoner volilni shod ter je razpravljal o volilni reformi. Povedal je, da bodo Nemci vsled volilne reforme izgubili skoraj tretjino mandatov. Gledate reforme gospiske zbornice je izjavil, da morajo strokovne zadruge dobiti primerno zastopstvo.

Moravski deželni zbor.

Brno 21. januarja. V včerajšnji zaključni seji je bil proračun odobren. Naklade so se določile v dosedanjem visokosti. Pred zaključkom zasedanja so govorili deželni glavar, namestnik in posl. grof Dubsky.

Kriza na Ogrskem.

Dunaj 21. januarja. Ako je verjeti raznim časniškim vestem, je bila včeraj pod cesarjevim predsedstvom generalna konferenca zaradi ogrske krize. Povabljeni so bili h konfenci tudi poveljniki vseh vojev.

Budapešta 21. januarja. Vlada je sklenila, da pomnoži orožništvo za 870 mož, 145 postaj in 14 komand. Dokler se to ne izvede, ostane 540 vojakov prideljenih orožnikom.

Spor s Srbijo.

Belgrad 21. januarja. Na noto avstro-ogrske vlade, naj Srbija ne predloži skupščini srbsko-bolgarske carinske zvezze, dokler se ne zaključijo pogajanja zaradi trgovinske pogodbe z Avstrijo, oziroma da dovoli Srbija na carinski zvezzi take izpremembe, ki se zde Avstriji potrebne, je odgovorila srbska vlada, da ustreže glede prve zahteve, a glede izprememb je izjavila, da bo dovolila le take izpremembe, ki jih zahteva narava trgovinske pogodbe z Avstrijo. S takim odgovorom pa Avstrijani bila zadovoljna, temuč zahtevala v novi noti, da se mora srbska izjava ravno tako glasiti, kakor jo je narekovala avstrijska nota. Obenem je dobil avstro-ogrski poslanik v Belgradu naročilo, naj naznani srbski vlad, da se pogajanja zaradi trgovinske pogodbe ne obnovi.

Dogodki na Rusku.

Petrograd 21. januarja. Tajni revolucionisti shodi so povsod uvideli, da se revolucionarna akcija ne da več nadaljevati, pač pa so sklenili, da se nadaljujejo atentati na višje upravne organe.

Pariz 21. januarja. Glasilo socijalnih demokratov za Belgijo „Peuple“ je priobčilo daljši oklic Maksima Gorkega na delavstvo celega sveta. V oklicu opisuje takto ruskih revolucionarjev ter pravi, da skuša grof Vitte oropati delavce uspehov, ki so si jih priborili z dosednjimi žrtvami. Oklic zaključuje s proslavo delavstva svetovnega proletariata in socialistizma kot delavske vere.

O novem francoskem predsedniku.

Pariz 21. januarja. Dopisnik „Figara“ je imel z novim predsednikom francoske republike Fallièresom takoj po izvolitvi razgovor. Fallières je izjavil: „Ljudem se je vteplio v glavo, da imam dvojni obraz, da sem v Parizu radikal, doma pa zmeren. Zmeren sem po naravi in sem tak vedno bil. Na stvari, ki sem veroval nanje pred desetimi leti, danes seveda ne verjamem več, ker je postalo prepričanje drugačno, in najbrže bom v

naslednjih desetih letih imel novo idejo.“

Volitve v angleški parlament.

London 21. januarja. Do včeraj je bilo izvoljenih: 232 liberalcev, 35 delavskih zastopnikov, 96 unionistov in 82 nacionalistov. Liberalci so pridobili dosedaj 137, delavci pa 28 mandatov. Bivši minister Finlay je pri volitvi propadel. Unionisti so pridobili skupno le 8 mandatov.

Spor med Venezuelo, Francijo in Ameriko.

Pariz 21. januarja. Francija je svoje tri vojne ladje pomaknila blizu venezuelskega nabrežja ter pričakuje še dve ladji iz Evrope. Položaj v Venezueli se je zelo posostrel, ker je oholi predsednik Castro tudi ameriškega poslanika Russella razdal na podoben način kakor francoskega konzula. Tudi je baje venezuelska vlada pridržala tri zelo važne brzjavke, ki jih je poslala francoska vlada svojemu zastopniku. Ako se predsednik Castro ne poniža ter prosi obe državi odpuščanja, iz cim i se lahko vojna.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. januarja.

Občinski svet ljubljanski ima v torek dne 23. januarja t. m. ob 5. uri popoldne izredno sejo. Na dnevnem redu so naznana predsedništva in poročila: O prošnji posestnika Jaromirja Hanuša, da se izpremeni občinskega sveta sklep glede načina zazidave Khunove ceste; o končnem obračunu za jubilejsko ubožnico v Vodmatu; o oddaji dobave klesarskih del in materijala za dobo 1906—1908; o oddaji stavbnega in rezanega lesa za dobo 1906—1908, o uspehu dražbe za oddajo pospalnega materijala za dobo 1906 do 1908; o oddaji snaženja šolskih sob v hiši baronice de Trauxove na Bregu; o prošnji šolskega vodstva na Karolinski zemlji za zvišanje nagrade za snaženje in kurjavo; o uporabi Matevžetove ustanove; o županovem nasvetu, da se povija mezda klavničnim hlapcem: o dovolitvi nagrade nekemu uslužbencu.

Deželnemu predsedniku Schwarzu se je nekaj primerilo, kar mu je gotovo skrajno neprijetno. Časopis, ki ga vzame snažen človek samo s studom v roke, časopis, ki ga izdaja duhovščina, da v njem spodbujam ljudem čast krade, umazani „Slovenec“, je dež. predsednika gosp. Schwarza začel javno hvaliti. Nekjaj časa se je „Slovenec“ premagoval in se držal nekako rezervirano, ali zdaj se mu ne zdi več potreben, da bi prikrival svoja čuvstva in javno je razdel svoje ljubezensko razmerje z dež. predsednikom g. Schwarzem. Sodimo, da si je g. dež. predsednik to drugače predstavljal. Hotel je imel tiko ljubezen s klerikalci; tako: „Blamir mich nicht, mein schönes Kind, und grüss' mich nicht unter den Linden.“ — „Slovenec“ pa je napravil kakor kaka stará cigara: svojemu civilnemu ljubimcu in se je javno pobahal s svojim ljubezenskim razmerjem z dež. predsednikom. Mislimo, da bo dež. predsednik g. Schwarz prav malo vesel tega razkritja. Sicer še ni dolgo na Kranjskem, ali toliko je že lahko spoznal, da je ni več sramote za človeka, kakor če ga pohvali list za častnike.

Volitev jeseniškega župana in — računičenje jeseniškega župnika. Župnik Zabukovec, ki bi rad pokazal pri vsaki priliki Jeseničanom in slovenski javnosti — kaj da zna, piše v sobotnem „Slovencu“: 1.) Volitev (župana) je na vsak način neveljavna, ker je tudi z enim namestnikom bilo navzočih 17 odbornikov, pa bi jih bilo moralno biti 18. 2.) Par vrstic spodaj piše sledče: **Vsih odbornikov na Jesenicah je sedaj 24,** če pridememo še „nova virilista“ Markeža in Mesarja — 26. Tri četrtine od 26 je 19 1/2, torej bi moralno biti pri volitvi navzočih 20, ali če hočemo najmirej odločiti 19; **v resnici pa je bilo navzočih z Markežem in Mesarjem le 18 mož,** ki

so volili za župana Trevna, torej volitev ne more obvljeti. Torej prvič neveljavna, ker je bilo navzočih 17 odbornikov, drugič neveljavna, ker je bilo navzočih 18 odbornikov, čeprav je sedaj na Jesenicah, kakor sam trdi in kar je faktično res — odbornik in virilistov — 24, ne pa 26, ker sta gg. Markež in Mesar tudi danes, kakor takrat, odbornika, ne pa „nova virilista“. Mimogrede moramo tu Zabukovca poučiti, da je po občinski aritmetiki $\frac{3}{4}$ večina od 26—21, ne pa 19 1/2, ker je še 28 deljivo s 4. Kar se pa tiče volitve župana, je bila stvar tako-le: Od 24 odbornikov in virilistov je bilo navzočih pri otvoritvi seje 18 mož, in sicer od teh 3 virilisti, 13 odbornikov in 2 namestnika. Pred sejo je namreč županov namestnik g. A. Treven obvestil predsednika g. okrajnega glavarja pl. Detelo, da sta dva odbornika zadržana priti k seji. Prvi, Viktor Plahutar, se je javil bolnega, drugi, Josip Klinar, je naročil po svoji rodbini izjaviti gg. svetovalem A. Trevnu, Lovro Balohu in odborniku Višnarju, ki so prišli v njegovo hišo poizvedovali vzroke njegove odsotnosti, da je zadržan priti k seji, ker ima nujni posel na Rovtih. Občinski red pa pravi,

da lahko župan „pokliče“ v sejo namestnika, če „je“ kak odbornik „zadržan“ priti v sejo (bei zeitweiser Verhinderung). Naš občinski red v tem obziru nikjer ne krati županu pravice do lastne iniciative, pravice sam poizvedovati po vzroku zakaj da je kak odbornik zadržan, ali odločevati o dejstvu, da-li hoče tega odbornika sam opraviti ali kaznovati z občinskim sklepotom. V predležem slučaju je opravil oba odbornika in ker se je prepričal, da sta zadržana, ni predlagal njih kaznitve, nego poklical sporazumno z g. okrajnim glavarjem v sejo njih namestnika, katera sta se določila po spisih preteklih volitev. Ko sta prišla oba namestnika, gg. Vovk in Puc, preštel je g. okrajni glavar število 18 navzočih opravičenih prisostvovalcev seje in ko je konstatiral sklepnost seje ter zakonitost postopanja, ter opozoril sklicatelja seje na eventualnost pritožbe od strani obstruentov, češ, da sta se omenjena dva odbornika morda radi političnih vzrokov javila zadržana, je prosil gosp. Trevna, da otvorí sejo. G. Treven je izjavil, da so za njega merodajne le izjave bodisi pismene ali ustienne, ne pa tajne misli in naklepni odbornikov, katerih vedeti ne more, osobito ker ima vsak pravico, odkrito reči, da v sejo iti noč, naglašal, da nima vzroka dvomiti o resnicoljubnosti odbornikov in nato otvoril sejo. Volilo se je po listih in izvoljen je bil za župana gosp. A. Treven. V vzklikom je bil nato voljen še g. A. Noč kot četrtek svetovalec, z občinskim sklepom pa kaznovani vsi odborniki, katere opraviti g. župan ni imel vzroka. Tako se je vršila ta seja **točno in dobesedno po občinskem redu za vojvodino Kranjsko**, katerega izpreminjal ne bo niti Zabukovec niti kdo drugi, tem manj, če se gre za to, zdrobiti občini škodljivo in mogoče celo leto trajajoč obstrukcijo.

Občinske volitve v Knežaku je c. kr. deželnala vlada razveljavila. O tem razveljavljenju bomo še govorili. Danes konstatiramo le toliko, da vse kaže, da je deželnala vlada upoštela klerikalne želje, čemur se pri sedanjih razmerah ni čuditi. Saj se poznamo! V ostalem pa pričakujemo novih volitev povsem ravnodušno. „Slovenčev“ dopisnik je seveda to prilikoj takoj porabil, da je zagnal poleno na župana Česnika, češ, da je župan Česnik moralni provzročitelj mučne knežaške afere ter vreden kazni. Na to podlost za danes konstatiramo samo dejstvo, da so do tične volitve, pri katerih se je rodila knežaška afera, potrjene, torej so se vršile pravilno; ovržene pa so le volitve, ki so se vršile čez tri mesece pozneje, pri katerih pa ni bilo nikake afere. Klerikalni hujščaki so se torej zopet grdo lagali, kar nas pa nikakor ni presenetilo. Več o tem prihodnjih.

— **Slučaj sarajevskega nadškola Stadlerja.** Pristojna oblast je obsodila sarajevskega nadškofa Stadlerja na 500 K globe, njegovega kaplana Buljana pa na 40 K globe, ker sta krstila 22letnega mohamedanca Mehmeda Sinanovića. Za Bosno in Hercegovino velja posebna naredba glede prestopa iz ene vere v drugo. Ta naredba je postava, katere se mora vsak držati in kdor se je ne drži, zapade seveda kazni. Nadškof Stadler pa se te postave noč držati. Že večkrat se je zgodilo, da je predzno prelomil to postavo. Zdaj se je to novič zgodilo in zaradi tega je bil obsojen. Šele po tej obsodbi je postal njegov slučaj občezanimiv. Stadler je namreč vladil pisal, da se ne podvrže rečenemu zakonu in da tega zakona ne prizna, ker ga papež ne prizna; zato zakon zanj ne obstoji, zato ne bo plačal globe in bo tudi še naprej krstil, kogar bo hotel. To je že vrhunc klerikalne predzrosti. Če Stadlerju zakon ni všeč, ima pravico, da dela, kolikor je mogoče, da se ta zakon premeni; ali dokler zakon velja, ga mora vsak spoštovati, pa budi tudi nadškof. Stadlerjevo stališče je naravnost revolucionarno. Nadškof je pokazal, da postavlja papeža nad državo. Kam bi prišle razmere v Bosni in Hercegovini, če bi mohamedanci rekli, da priznavajo samo tiste postave, ki jih je odobril turški sultan, pravoslavni pa, da priznavajo le tiste postave, ki jih je odobril patrijarh v Carigradu. Ako se nadškof ne spokori, zna nastati med njim in vladajočim konflikt. Z ozirom na to, da je Stadler že opetovan kršil omenjeni zakon, bi bilo pač najbolje, ako bi vlad postopala proti njemu s primerno strogostjo. Če Stadler ne plača globe, naj ga zapro, na vsak način pa naj ga odstavijo, kajti človek, ki neče spoštovati veljavnih postav in se drzne javno razglasiti, da se jih tudi v prihodnje ne bo držal, tak človek ne spada na mesto javnega funkcionarja.

Jutrišnja slovenska predstava je nepar in ne kakor je pomoma rečeno na gledaliških listih par. **Dvajsetletnica umetniškega delovanja gospe Danilove.** Včeraj je slavila gospa Danilova dvajsetletnico svojega delovanja pri slovenskem gledališču. Dvajset let napornega in vztrajnega dela znači že mnogo v človeškem življenju, zlasti pa v naših razmerah pri gledališču, ki se je iz malih, neznatnih početkov in šele po teških krizah moglo dvigniti na ono umetniško stopnjo, ki jo sedaj zavzema v slovenski javnosti. Na slovenskem odu je že dokaj slovenski umetnikov in umetnic pričelo svojo gledališko kariero, toda včasih je obrnila slovenski pozornici hrbit, čim so se dvignili na ono stopnjo umetnosti, da so si lahko iskali priznanje in kruha drugodi. Gospa Danilova je ena izmed redkih slovenskih igralk, ki je pričela svoj gledališki debut na slovenskem odu in postala vsled svoje darovitosti in marljivega, vztrajnega dela prva in najboljša igralka slovenska, ki je od svojega prvega nastopa pa do danes ostala zvesta slovenskemu gledališču. Ni naš namen, da bi obširno in podrobno razpravljali in ocenjevali njeno delovanje v dolgi tej dobi dvajsetih let in naštevali njene zasluge, ki si jih je pridobila za slovensko gledališče na polju igralske umetnosti, naglašamo samo, da se je slovensko občinstvo v tem času naučilo ceniti gospo Danilovo ne samo kot najboljšo slovensko igralko, nego tudi kot prvo in edino vzgojiteljico slovenskega ženskega igralskega načrata. Cenej njene zasluge za naše gledališče, ji je „Dramatično društvo“ drage volje dovolilo časten včer, za katerega si je jubilarica izbrala Tolstojevo narodno dramo „Moč teme“, ki se je igrala snoči. Kako izredne simpatije uživa gospa Danilova v vseh slojih ljubljanskega slovenskega prebivalstva, je pokazala včerajšnja predstava. Gledališče je bilo razprodano in mnogo občinstva je odšlo, ker ni dobljalo prostorov. Tolstojeva drama „Moč teme“ je delo, ki ima sicer dokaj tehničnih napak, ki pa vključuje vpliva na človeška čuvstva z neodoljivo, naravnost brutalno silo. Kot moto Tolstojeve drame bi se dale navesti Schillerjeve besede: „Das ist der Fluch der bösen Tat, dass sie fortzeugend immer Böses muss gebären“. Anisja ima grešno razmerje s hlapcem svojega moža Pjotra, Nikita. V slepi svoji strasti in pod vplivom zločestne Nikitove matere Matrone zadrži Anisja v sporazumljenu z Nikito svojega moža Pjotra in se polasti njegovega denarja. Anisja in Nikita se na to vzmetata. Toda sreča ni v njihovi hiši, nad katero plove maščevalen duh umorjenega Pjotra. Nikita začne sedat, kakor preje z Anisjo, grešno razmerje z Anisjino pastorko Akulino. To razmerje ne ostane brez posledic. Da se prikrije sramota, sklene Anisja in Nikitova mati Matrona, da se mora Akalina omoziti, preje pa spraviti njen otrok s sveta. V to pregovorita Nikito, v katerem se je že jela vzbujati vest, da zadavi svojega in Akulininega otroka in ga pokoplje v kleti. Akulina dobi ženino. Pred poroko bi moral Nikita kot hišni gospodar blagosloviti Akulino. V tem trenutku se v njem z vso velenjem razbudi vest, da uvidi veličino svojih zločinov; črn obup ga objame, končati se hoče, a v zadnjem hipu zmaga njegova boljša stran, da pred zbrano „soskoško pravoslavno“ skesanjo prizna svoje zločine in se izroči roki pravice. — Tolstoj nam slika v svoji drami najtemnejše strani človeškega življenja; strast, ki ne pozna meje, propalost in pohotnost kraljujeta v njej; niti en svetljare ne posije v temo, v kalužu, v kateri se vrši dejanje. Vse je v drami mračno, mrklo in iz ne puhti smrdč duh propalosti in nehravnosti, da se s studom obračamo od teh ogabnih slik. In pisatelj je imel namen s svojim delom vzbudit stud; zato je potabil najbrutalnejša sredstva, da izzove v gledalcih čim največji stud, sredstva, ki sicer nimajo mesta v dramatični umetnosti. Takšno sredstvo je n. pr. uporabil v predzadnjem dejanju, ko zadavijo Akulininega otroka in ga pokopljejo v kleti. Prizor, ko sliši Anjutka v sobi, kako ropoče v kleti lopata, kako pokajo kosti nedolžne žrtve, je skrajno surov in človek bi moral imeti jeklene živce, akobi ga to ne razburilo in ne izvalo v njem najskrajnejšega studa. To dejanje, ki je do skrajnosti surov in ki je samo na sebi že silno dolgo, bi se moral v interesu drame znatno krajšati. — Igralo se je včeraj vobče prav dobro, samo tempa v igranjem je bilo odlečno prepočasen. To in dolgi odmori so tudi zakrivili, da je predstava trajala do enajstih, kar je bilo velika muka za občinstvo, aki se uvažuje, da je drama sama na sebi utrudljiva in silno vpliva na žive. Največjo pozornost je seveda vzbujala jubilarica, ki je igrala vlogo Anisje. V isti vlogi je nastopila že

lani z velikim uspehom, ker je igrala res dovršeno. Pri včerajšnji predstavi pa je prekosila takoreč samo sebe, zato igrala je s toliko umetniško bravuro in rutino, da nas je prisilila k občudovanju. Imponirala nam je zlasti v svojem sigurnem nastopu, v svojih kretanjah in v svoji umetniško zamisljenu igri, ki je bila vseskozi čustvena in polna lepih akcentov. Videlo se ji je, da se je v svojo vlogo vživila in v globila, da bi iz nje ustvarila čim najboljši, čim najdovršenejni tip. To se ji je tudi v vsakem oziru posrečilo. Izvrstne partnerje je imela ga. Danilova v g. Dobrovolum, ki je bil včeraj izborn, zlasti v zadnjem aktu, Dragutinovič kral Pjotru in ge. Kreisovi Akulino je igrala gdč. Spurna. Prav dobr si bili v svojih vlogah gg. Verovšek, Danilo in ga. Dragutinovičeva. Občinstvo je odlikovalo go. Danilovo takoj pri nastopu z viharnim aplavzom in ji podarilo več krasnih šopkov iz svežih cvetov s trobojnimi trakovi. — Včeraj popoldne se je ponavljala Govekarjeva narodna igra „Martin Krpan“. Gledali je bilo razprodano. Igralo se je tako, kakor pri prejšnjih predstavah.

Sliko ge. Danilove priobčuje včerajšnji „Obzor“ v svoji ilustrirani prilogi.

Ljubljanski Sokol ima v petek, dne 26. januarja ob 1/2, zvečer v gostilniških prostorih „Narodnega doma“ svoj 42. redni občni zbor s tem-le sporedom: Nagovor staroste; poročila tajnika, blagajnika, načelnika; volitev staroste, podstaroste, 9 odborov; volitev delegatov na občni zbor „Sokolske zvezze“; slučajnosti.

Akademija. V soboto zvečer je predaval v „Mestnem domu“ gosp. dr. Ravnikar, o „družbah z omemojeno zavezo“ (Gesellschaften mit beschränkter Haftung). Take družbe pri nas se niso uvedene, pač pa se izdejju tozadnevi zakonski načrti. Gosp. govornik je pojasnil, da bodo take družbe dvignile podjetnost in da so važne zlasti za nas Slovence. Pretresal je vsestransko vsa določila teh družb in jih primerjal z drugimi enakimi družbami. Družba z omejeno zavezo je mogoče ustanoviti v eni uru in je določena najmanjša glavnica 20.000 K., najmanjši delež pa pa 250 kron (pri železnicih 200 K.) Vsak družabnik jamic za pet let naprej za svoje naslednike in nastopajo vsi družabniki drug za drugega. Dasi je to prisilno poročilo koristno za družbo, vendar se vsaka zloraba ne bo dala izključiti. Ako presega glavnica znesek 500.000 K., mora imeti družba nadzorstvo. Predavanje je bilo pičlo obiskano.

Zrebanje nabornikov in razpoložitev imenikov. Dne 19. februarja t. l. ob 9. uri dop. vršilo se bo pri tukajnjem magistratu (v sobi vojaškega referenta) zrebanje letošnjih nabornikov I. razr. t. j. onih I. 1885. rojenih, ki pridejo letos prvi na nabor. V času od dne 9. pa do dne 19. februarja pa bodo razgrneni na vpogled imeniki tako nabornikov kakor mladeničev, ki stopijo letos v črno-vojno dobo (I. 1887. roj.) Vpogled je vsakteremu dovoljen, istotako udeležitev zrebanja. Kdor bi v zapisnikih zapazil kako napako ali pomankljivost, naznaniti ima to ustmeno ali pisemo magistratu.

Odbor „Vojaškega veteranskega kora v Ljubljani“ naznana, da je vabila za plesni venček, kateri bode dne 3. februarja t. l. že razposlat. Ker je pri največji paznosti laško mogoče, da se je kako osebo prezro, prosi odbor dotičnika, da mu to opreste. Vabi se sploh vse ljubljansko, kakor tudi izven Ljubljane bivajoče občinstvo na to veselico, katera se že od leta 1888. ni vrisala.

Nov slovenski list. V tiskarni Hribarjevi je začel izhajati nov list za slovenski Stajer pod naslovom „Novi Slovenski Štajerc“. Cena mu je 2 K za celo leto in izhaja 2krat na mesec.

Pred upravnim sodiščem se vršita prihodje dni slediči razpravi: 24. t. m. Karla B. Mallyja in tovarishev Tržiču proti notranjemu ministrstvu zaradi volitve občinskega predstojnika; 30. t. m. Franceta Pahulja v Bukovici proti kranjskemu deželnemu odboru zaradi občinskih doklad na hišni davek.

Pomanjkanje strojev na južni železnici. Pri signalnih ploščah južne železnice je bilo včeraj ves dan strašansko piskanje. Vlaki niso mogli na postajo in so zaradi tega piskajo prosili, naj se jih notri pusti. Kakih sto vlakov je pasiralo postajo. Ves dan je bila postaja tako zasedena — da so vsi vlaki moralcičati. Vzrok temu je, da ima ljubljanska postaja pre malo strojev. Pokazalo se je eklatantno, da po amerikanskem sistemu vendarle ne gre, in da je na vsak način treba obratnih sredstev, če se naj promet redno vrši.

Südmarska je imela pretekelo 97.935 K dohodkov ali 49.846 K

več nego lansko leto. Südmarska je torej preteklo leto imela več kot še enkrat, več dohodkov nego 1904. To naj bi bilo v dobrilo vsem našim podružnicam družbe sv. Cirila in Metoda, da tudi kolikor mogoče razširijo svoje delovanje. Poseben opomin gre onim podružnicam, ki spe in se ne brigajo prav nič za našo narodno stvar!

Vrniška čitalnica priredila dve plesni veselici in sicer 4. in 18. februarja. Prvo z vojaško in drugo z ljubljansko šrameljsko godbo.

Občni zbor „Sokola“ v Idriji se je vršil ob precejšnji udeležbi minoloj nedeljo zvečer. Mesto zadržanega starosta br. Jana Grudna je pozdravil navzoče podstarosta br. Fr. Ciniburk. Tajnikovo poročilo je podal tajnik br. Ivan Šinkovec. Iz njegovega poročila posnemamo. Društvo šteje koncem leta 8 ustavnih, 20 podpornih in 78 izvršujočih članov, 41 članic in 32 članov žirovskoga odseka, skupno torej 179. Odbor je imel 13 sej. Pripredilo se je 2 predpustni veselici, 2 vrtni veselici, prvo na „Zemlji“, drugo pri bratu starosti, dne 21. novembra plesni venček z igro „V Ljubljano jo dajmo!“, dne 26. decembra veselico z igro „Trije tički“. Vse veselice so bile izredno dobro obiskane in imele tudi gmotno lepe uspehe. V predpustu in jeseni so se vrstile plesne vaje. Idrijski „Sokol“ se je udeležil sokolske slavnosti na Jesenicah in odkritja Prešernovega spomenika v Ljubljani. Med letom je bilo več društvenih predavanj. Tajnikovo poročilo se vzame odobruje na znanje. Blagajnik br. A. Primožič poroča, da je imelo društvo v letu 1905. dohodkov 2232 kron 26 v in troškov 2137 K 90 v, prebitka 94 K 36 v. Za „Sokolski dom“ se je v preteklem letu nabralo 456 K 08 v in znaša ta sklad 818 K 99 v. V imenu računskega pregledovalcev izjavil br. Fran Pirc, da so se našli računi v polnem redu in predlagi br. blagajniku odvezo. Na to poroča načelnik br. Novak o tehničnem društvenem delovanju. Vaditeljski zbor, ki šteje koncem leta 4 člane, je imel 17 sej. Telovadilo se je v štirih oddelkih, člani v pondeljek, sredo in petek od 8—10. ure zvečer, naraščaj v pondeljek in petek od 6—1/2, 8. ure, obrtniški vajenci v nedeljo popoldan, dijaki v sredo od 6—1/2, 8. ure zvečer in v nedeljo dopoldan in ženski oddelek v torek, četrtek in soboto od 1/2, 6—7. ure zvečer. Telovadbo članov, naraščaja in dijakov je vodil poročevalcev, pomagali so mu prvi vaditelji Fr. Krčnik, pri drugi br. J. Šinkovec in pri zadnji ter brat L. Pivk, telovadbo naraščaja pa br. Fr. Krčnik. Žensko telovadbo pa je z veliko vnemo in marljivostjo vodila načelnica sestra Rozalija Vidmarjeva. Telovadni obisk je bil slediči: člani: 127 slučajih 1242 telovadcev, povprek 9-7, največ 20, najmanj 2; naraščaj: 68, 1470, 216, 34, 10; obrtniški vajenci: 20, 81, 4, 10, 2; dijaki: 19, 275, 144, 23, 9; ženski oddelek: članice 161, 444, 27, 5, 1, gojenke 149, 1346, 9, 16, 3. Pri javni telovadbi na Zemlji 28. maja je nastopilo 19 telovadcev in 13 telovadki s pristimi vajami oziroma z vajami s praporci in 7 telovadcev je izvajalo vzorne proste vaje, pri telovadbi pri br. Grudnu 20 avgusta je nastopilo 18 članov v dveh vrstah na bradij in drogu ter izvajalo skupine na bradiji. Pripredili so se 3 pesizleti s povprečno udeležbo 20 članov in se je prehodilo skupno 66 km. Izleta na Jesenice se je udeležilo 22 članov v kroužu, 12 telovadcev je telovadilo pri skupnih prostih vajah, 6 pa na drogu in bradiji. Pri tem izletu dopriniseli so telovadci dokaz izredne zmožnosti, korakali in vozili so se od 10. ure zvečer do 3. ure popoldne in brez odpočitka častno nastopili na skupnem telovadšču. Omenja ustanovitev odseka v Žireh, s kojim si je idrijski „Sokol“ naložil novih dolžnosti in končno ustanovitev „Slovenske Sokolske Zvezze“. Poročilo se je sprejelo na znanje. Pri volitvi odbora je bil br. J. Gruden za starosta in brat Fran Ciniburk za podstarosta zoper z vzklikom izvoljen. Za odbornike so bili izvoljeni bratje Fran Krčnik, Ivan Šinkovec, Andrej Primožič, Leopold Pivk, Ivan Pajer in Karel Tavzes; za načelnike: Valentín Albreht, Mijo Tratnik in Ivan Mikuž; za ravninsko pregledovalca pa brata Ivan Pivk in Šrečko Kogej. Na predlog brata Krčnika v imenu vladarja se je za načelnika z vzklikom izvolil zopet br. Novak. Na to se je volilo še 12 delegatov za občni zbor „Slovenske Zvezze“ in 8 članov zavabnega odseka. Ko je se poročal br. Novak o zletu v Zagreb, kojega se hoče idrijski „Sokol“ dostojno udeležiti, že zaključil brat podstarosta Ciniburk zborovanje s pozivom na navzoče brate k nadaljnemu delu v prospeh društva. Nazdar!

Rokodelski pomočniki v Idriji priredijo v nedeljo, dne 4. sčevana veselico v gornjih prostorih g. Fr. Didiča. Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstopnina 40 vin. za osebo. Ker je čisti dobiček namenjen bolniški blagajni v Idriji, se bodo preplačila hvalo sprejemala. Slavno občinstvo se vzelice.

„Kako se jezdijo konji na Dolenskem?“ Alojzij Zajc in Ivan Kramar, oba kovača iz Mirne peči in mlada fantalina, sta imela v Dolnji Nemški vasi, občini Trebnje pri nemškem trgovcu kovačnico v najem. Dne 6. t. m. na sv. Treh kraljih zvečer sta prišla svoje v Mirni peči bivajoče sorodnike in znance obiskat. Sladko ginjena sta zapustila neko gostilno v Mirni peči ter korakala proti domu. Pot je bila strašna slabka, ker je isti večer deževalo in snežilo. Dospvši v Biško vas — katera je pol ure od Mirne peči oddaljena — sta šla v hlev posestnika J. K. ter mu odpeljala vsak enega konja, da bi si slabo pot okrajšala. Zajezdila sta konja, ter z njima dirjala proti domu. Toda kmalu sta se tega dejanja začela kesati; in jih na cesti proti Biški vasi zapodila nazaj, sama pa proti domu bežala. Konja, katera sta bila vsled jahanja in slabega vremena vsa premočena in prehlađena, ujel je posestnik sin F. Z. ter stvar oškodovancu K. objavil. Trudna jezdeca sta imela posledice, da sta bila naznajena, ter od njihovega stanovanje-dajalca v njihovo občino in sicer pa je nazaj zapoden. Dotični posestnik je imel isti večer s svojo družino velik strah, ker je bil v mnenju, da se pri njegovih hiši nahajajo tatovi.

Velik požar na Jesenicah. Včeraj zjutraj ob 4. uri je v tovarni Kramjske obrtne družbe na Jesenicah nastal požar, ki je provzročil velikansko škodo. Požar je nastal, ker se je vnel neki valjec v tovarni za žice. Ker so skoro vse stavbe lesene in tla prenasičena olja in mašobe, se je ogenj hitro razširil in vnel tudi skladisče v tovarno željev. Tovarniški gasilci so v družbi z gasilci z Jesenic, z Javornika, s Koroske Bele, iz Hrušice in z Dovjega napeli vse sile. Pohvale vrednemu prizadevanju zdrženih gasilcev se je posrečilo ogenj lokalizirati. Gasilci so delali ves dan do noči. Dva izmed teh vrlih mož sta ponesrečila in so ju morali prepeljati v ljubljansko bolnično. Škoda, ki jo je provzročil požar, znaša pol milijona kron. Tovarna je pač zavarovana ali vendar je ta požar zanjo bud udarec, ker ne more izvršiti mnogih naročil. Tovarna na Savi se je prav zadnji čas jako lepo razvijala in je imela več naročil kakor kdaj poprej. Eksportira je svoje izdelke celo v Indijo in v Ameriko. Pol leta bo gotovo preteklo, predno po pogoreli del tovarne mogel zopet začeti z delom. Ravnateljstvo upa, da vzlje tej nesreči ne bo treba nobenega delavca odpustiti.

Zabavno društvo v Krškem naznana, da se vstope in za gledališki predstavi „Dobrodošli“ in „Brantranec“, dne 1. sčevana prodajajo v trgovini g. Viktorja Aumana v Krškem.

Ponesrečil. V petek so našli posestnika Josipa Čenčurja iz Kalce pri Logatcu na neki strmi gozdni poti pod naloženim in prevrnjenim vozom mrtvega. Čenčur je menda opiral voz, pri tem mu je pa najbrž izpodrsnilo, da je padel in voz nanj.

Kolodvorsko poslopje v Kranjski gori se razširi. Termen za predložitev ofert je določen do 7. februarja opoldne pri direkciji državnih železnic v Beljaku (odd. 3).

Predstojnik celjskega magistrata je postal slaboglasni renegat dr. Oton Ambroschitsch, prejšnji urednik obskurne „Deutsche Wacht“.

Na zastupljenju je umrl v Sv. Marijeti pri Celju stavbinski podjetnik Franc Stožir. Ali se je sam zastupil, ali se je zgodilo kako hudo delstvo, še ni znano.

Nevarna ljubimka. Alojzija Brezovnik, dekle 19 let staro, se kaj rada prikuju moškim. Tako se je prikujuval posestniku Josipu Krušniku v Velenju in mu napoled odnesla 300 K denarja proti Celju. A dolgo se ni veselila lepih denarcev, kajti Krušnik je naznani vso stvar orožnikom in sicer tako ljubezniva Brezovnik je zdaj že pod ključem.

Podravske podružnice slov plan. društva občni zbor bo v nedeljo dne 28. prosinca v restavraciji „Narodnega doma“ v Mariboru ob 2. ozir. 3. uri popoldne po običajnem dnevnom redu.

Nestvor. V Vitanju je poročila žena cestnega nadzornika dekllico z enim gornjim telesom in dvema spodnjima. Mrtvorojeno dete ima 4 noge in tri roke.

Nesreča. V Ribnici na Štajerskem je peljal neki hlapec voz sodčkov po slabih cestah. Vsled ropota so se splašili konji in zdirjali čez neki klanec. En konj se je ob nekem drevesu ubil, voz se je razbil, hlapec je pa težko poškodovan.

Rokodelski pomočniki v Idriji priredijo v nedeljo, dne 4. sčevana veselico v gornjih prostorih g. Fr. Didiča. Začetek ob 8. uri zvečer.

Predrzna tatvina. V Gornji Radgoni so tatovi odvalili ponoči iz

kleti trgovca F. Korošca sod s 170 litri petroleja. Kakih 100 korakov od kleti so sod na dveh straneh na vrtali, iztočili petrol ter ga odnesli.

Smart valič klobase. V Celovou je umrla trgovčeva soprga Jožef Peinlich, ker si je zastrupila želodec s klobasami.

Neusmiljeni stariši. V Stranji vasi na Koroškem je umrl vsled zastrupljenja deček Mente po groznih mukah. Levo lice je imel otoklo, ker so ga starši neusmiljeno pretepali.

Zakon o regulaciji plač gorškemu učiteljstvu, kakor je bil sprejet v zadnjem zasedanju goriškega deželnega zabora, je cesar sankcioniral.

Pod železniški stroj je prisel Karel Možetič, trgovec in posestnik v Orehovljah pri Biljah na Goriškem, ko se je v četrtek zvečer vračal iz Gorice domov. Stroj mu je odtrgal levo roko in levo nogo, tako da je mož umrl na izkravljaju. Kdaj bo železniška uprava napravila dovolj varnostnih priprav ob prelazih čez železniški tir.

Verdičev spomenik bodo odkrili v nedeljo v Trstu. Spomenik bo stal na trgu sv. Ivana. Odkritju bo prisostoval ustvaritelj spomenika Aleksander Lavor.

Umrl je v Pulju vojaški kurat Anton Zupan, rojen na Kranjskem. Pokojnik je bil odlikovan z zlatim zaslужenim križem in jubilejsko svinčino. Star je bil 54 let.

V deželno bolnišnico so priseljali rudokop Ignacija Opresnika iz Trbovelja, ki je v jami padel in si zlomil križ. — Fran Pavičič iz stare vasi je pa padel doma v ogenj in se po obrazu močno opekel. Istotako so priseljali v bolnišnico tudi Antona Svetina iz Jesenice, ki je padel pri gašenju tovarniškega požara v cin in se silno opekel.

Na policijskih oglasih je razstavljen slika nekega individua, ki je v zaporih pri tržaški policijski direkciji, in za katerega še dosedaj niso dognali, kdo da je. Star je okoli 47 let in pravi, da se piše Peter Hamber, da je rojen 6. januarja 1859 v Toplicah. Po poklicu je baje mornar in se je že s 15. letom izselil v Avstralijo, kjer se je oženil, a slednjic je tam popustil otroka in ženo in jo odkupil v svojo prvotno domovino. Kdor bi vedel kake natančnejše podatke, naj jih naznani mestni policiji.

Delavško gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 7 Slovencev in 10 Hrvatov. V Heb je šlo 25, v Inomost 19, v Scheibis 18, v Gospo Svetu pa 20 Hrvatov.

Jugoslovanske vesti. — Srbsko časnarsko društvo. Te dni se je konstituiral

Poslano.*

Odgovarjajo na poslano g. W. K. Nučiču javljam s tem slavnemu občinu, da sem vso zadevo odstopil mojemu pravdnemu zastopniku.

Ljubljana, 20. januarja 1906.

Albin Orehek

lastnik časopisnega in anončnega birôa.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurz dun. borze 21. januarja 1906.

Naložbeni papirji. Denar Blago

4²/₁₀ majska renta 100:05 100:25

4²/₁₀ srebrna renta 100— 100:20

4⁰/₁₀ avstr. kronska renta 100:20 100:40

4⁰/₁₀ " zlata 117:80 118:

4⁰/₁₀ ogrska kronska renta 96:10 96:30

4⁰/₁₀ " zlata 114:40 114:60

4⁰/₁₀ posojilo dež. Kranjske 99:50 101:60

4¹/₂% posojilo mesta Spiljet 100:65 101:65

4¹/₂% Zadar 100— 100:

4¹/₂% bos.-herc. železniško posojilo 1902 100:60 101:60

4⁰/₁₀ češka dež. banka k. o. 100— 100:30

4⁰/₁₀ " " z. o. 100:15 100:50

4¹/₂% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke 100:45 101:40

4¹/₂% pešt. kom. k. o. z 10% pr. 106:45 107:45

4¹/₂% zast. pisma Innerst. hranilnice 100:50 101:50

4¹/₂% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice 100— 100:40

4¹/₂% z. pis. ogr. hip. ban. reg. lokalnih železnic d. dr. 99:50 100:50

4¹/₂% obl. češke ind. banke 100:25 101:25

4⁰/₁₀ prior. lok. želez. Trst-Porec 99:90 100—

4⁰/₁₀ prior. dolenskih žel. 99:50 100—

3⁰/₁₀ prior. juž. žel. kup. 1/1 316— 318—

4¹/₂% avstr. za žel. p. o. 100:75 101:75

Srečke.

Srečke od l. 1860/5 195— 197—

" od l. 1864 290— 291—

" tiskze 161— 163—

" zem. kred. I. emisije 297:50 307:50

" II. ogrske hip. banke 264— 269:50

" srbske a frs. 100— 103—

" turške 148:60 149:60

Basiliška srečke 25:40 27:40

Kreditne 47:7 48:6

Inomoške 79— 85—

Krakovske 93— 100—

Ljubljanske 61— 67—

Austr. rdeč. križa 52:25 54:25

Ogr. 33— 35—

Rudolfove 57— 61—

Salcburške 72— 78:50

Dunajskie kom. 529:50 539:50

Delnice.

Južne železnice 120:75 121:75

Družavne železnice 66:50 66:80

Avstr.-ogrske bančne deln. 163:1— 164:1

Avstr. kreditne banke 67:30 67:45

Ogrske 789:25 790—

Zivnostenske 246— 246:50

Premogokop v Mostu (Brück) 65:8— 66:2—

Alpiške montane 528:75 527:75

Praške žel. ind. dr. 260:3 261:3—

Rima-Murányi 526— 527—

Tribolješke prem. družbe 278— 281—

Avstr. orožne tovr. družbe 565— 570—

Ceske sladkorne družbe 157— 160:50

Value.

C. kr. cekin 11:33 11:37

20 franki 19:11 19:13

20 marke 23:50 23:54

Sovereigns 23:97 24:05

Marke 117:42 117:62

Laški bankovci 95:50 95:75

Rublji 251:25 252:25

Dolarji 4:84 5—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 22. januarja 1906.

Termin.

Pšenica za april za 100 kg K 17:10

" oktober 100 " 16:88

Rž " april 100 " 13:96

Koruzna maj. . . . 100 " 13:88

Oves " april 100 " 14:82

Efektiv.

Neizpremenjeno.

Meteorološko poročilo.

Januar Čas Stanje Vetrovi Nebo

opazovanja barometra v mm Temperatura v °C Vetrata

20. 9. zv. 741:2 0:5 sl. szah. oblačno

21. 7. zj. 741:0 — 1:8 sl. vzhod oblačno

" 2. pop. 738:6 12 sr. svzhod oblačno

" 9. zv. 736:2 — 0:6 sr. svzh. oblačno

22. 7. zj. 732:7 — 0:5 sr. jvzhod oblačno

" 2. pop. 731:9 14 sr. jvzh. oblačno

Srednja predvčerjajna včerajšnja temperatura: 1:3° in — 0:4°, norm.: — 2:3° in — 2:3°. Mokrina v 24 urah 1:5 mm in 0:4 mm.

Tužnim srcem naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša preljubljena mati, gospa

Elizabeta Cramero roj. Stoic

po kratki, mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, v starosti 76 let, dne 21. januarja t. l. ob polu 12. uri ponocni preminala.

Pogreb drage rajnice bo v tork, dne 23. januarja t. l. ob 4. uri po poldne iz mrtvačnice pri Sv. Krištofu. V Ljubljani, 22. januarja 1906.

Viktoria, Eduardo in Carlo otroci.

Brez posebnega obvestila. 311

Išče se

dacar

samec, zmožen tudi nemščine. Položiti bi moral nekaj varščine. 305—1 Ponudbe iz izpričevali na Ivana Kuntariča v Konjicah, Štajersko.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurz dun. borze 21. januarja 1906.

Naložbeni papirji. Denar Blago

4²/₁₀ majska renta 100:05 100:25

4²/₁₀ srebrna renta 100— 100:20

4⁰/₁₀ avstr. kronska renta 100:20 100:40

4⁰/₁₀ " zlata 117:80 118:

4⁰/₁₀ ogrska kronska renta 96:10 96:30

4⁰/₁₀ " zlata 114:40 114:60

4⁰/₁₀ posojilo dež. Kranjske 99:50 101:60

4¹/₂% posojilo mesta Spiljet 100:65 101:65

4¹/₂% Zadar 100— 100:

4¹/₂% bos.-herc. železniško posojilo 1902 100:60 101:60

4⁰/₁₀ češka dež. banka k. o. 100— 100:30

4⁰/₁₀ " " z. o. 100:15 100:50

4¹/₂% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke 100:45 101:40

4¹/₂% z. pis. ogr. hip. ban. reg. lokalnih železnic d. dr. 100— 100:90

4¹/₂% obl. češke ind. banke 99:50 100:50

4⁰/₁₀ prior. lok. želez. Trst-Porec 99:90 100—

4⁰/₁₀ prior. dolenskih žel. 99:50 100—

3⁰/₁₀ prior. juž. žel. kup. 1/1 316— 318—

4¹/₂% prior. avstr. za žel. p. o. 100:75 101:75

Srečke.